

Nastroje społeczne w grudniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

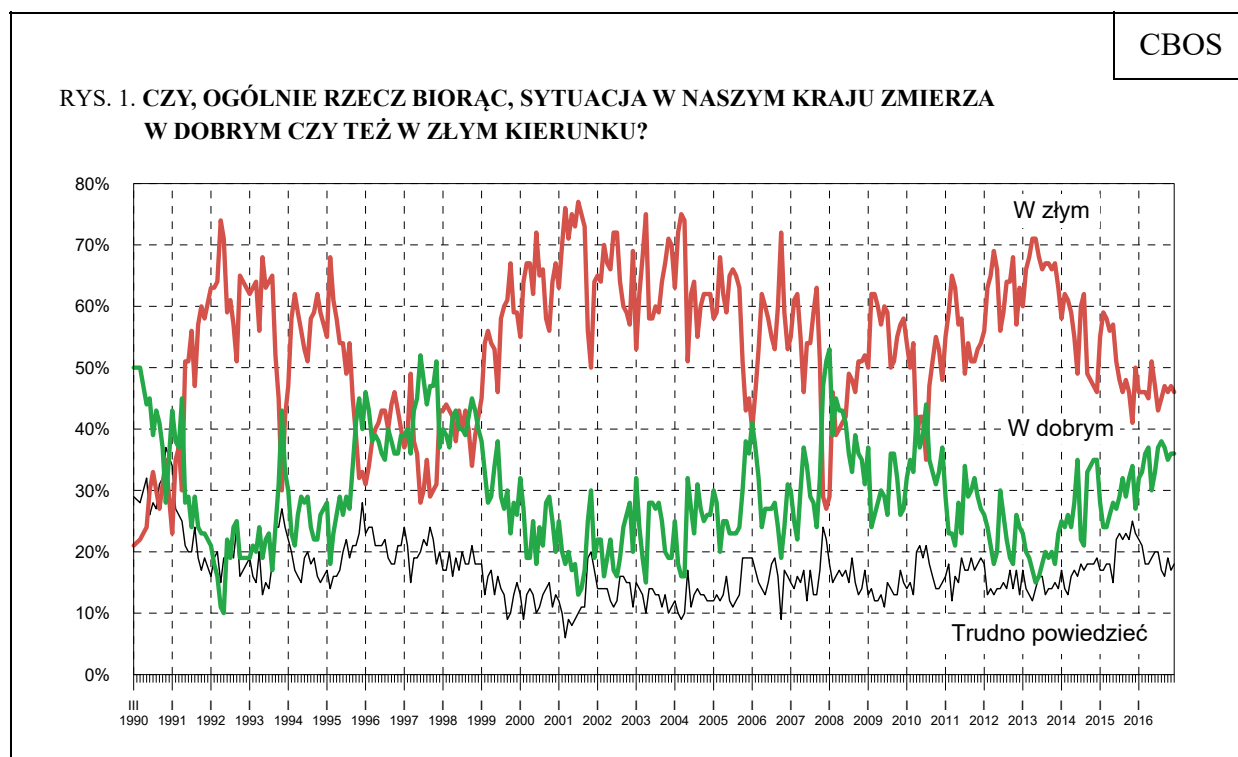

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Grudzień¹ nie przyniósł większych zmian w nastrojach społecznych – w dalszym ciągu prawie połowa Polaków jest niezadowolona z rozwoju sytuacji w kraju. Nieznacznie lepsze niż w listopadzie są oceny warunków materialnych gospodarstw domowych oraz sytuacji w zakładach pracy, nieco pogorszyły się natomiast prognozy na nadchodzący rok odnoszące się do wymiaru publicznego oraz jakości życia badanych i ich rodzin.

OCENY

Tak jak przed miesiącem niemal połowa badanych (46%) jest rozczarowana **kierunkiem zmian zachodzących w Polsce**, a tylko nieco ponad jedna trzecia (36%) ocenia go pozytywnie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (319) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 1–11 grudnia 2016 roku na liczącej 1136 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
W dobrym	27	32	33	36	37	30	33	37	38	37	35	36	36
W złym	50	46	46	46	45	51	47	43	45	47	46	47	46
Trudno powiedzieć	23	22	21	18	18	19	20	20	17	16	19	17	18

Najbardziej niezadowoleni z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce są respondenci określający swoje poglądy polityczne jako lewicowe (75% wskazań), mieszkańcy największych aglomeracji (69%) oraz osoby niepraktykujące religijnie (64%). W grupach zawodowych są to przede wszystkim pracownicy administracyjno-biurowi (64%) – zob. tabela aneksowa 1.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju przeważa nad niezadowoleniem jedynie wśród zadeklarowanych wyborców PiS. Respondenci, którzy – według własnych deklaracji – w ewentualnych wyborach parlamentarnych poparliby ruch Kukiz'15, PO oraz Nowoczesną Ryszarda Petru, podobnie jak osoby niezainteresowane udziałem w głosowaniu, najczęściej negatywnie wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są sympatycy Nowoczesnej (83% ocen negatywnych). Wśród osób niezdecydowanych co do uczestniczenia w wyborach opinie na ten temat są podzielone.

Tabela 2

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	78	9	13
Kukiz'15	34	50	16
Platforma Obywatelska	15	71	14
Nowoczesna	6	83	11
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	35	35	30
Niezamierzający brać udziału w wyborach	21	59	20

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W ciągu miesiąca nie zmieniły się zbytnio opinie na temat funkcjonowania sceny politycznej – prawie dwie piąte ankietowanych (39%) wyraża niezadowolenie z **sytuacji politycznej**, niemal taka sama grupa (36%) uznaje ją za przeciętną, a niespełna jedna piąta (19%, wzrost o 2 punkty procentowe) – za dobrą.

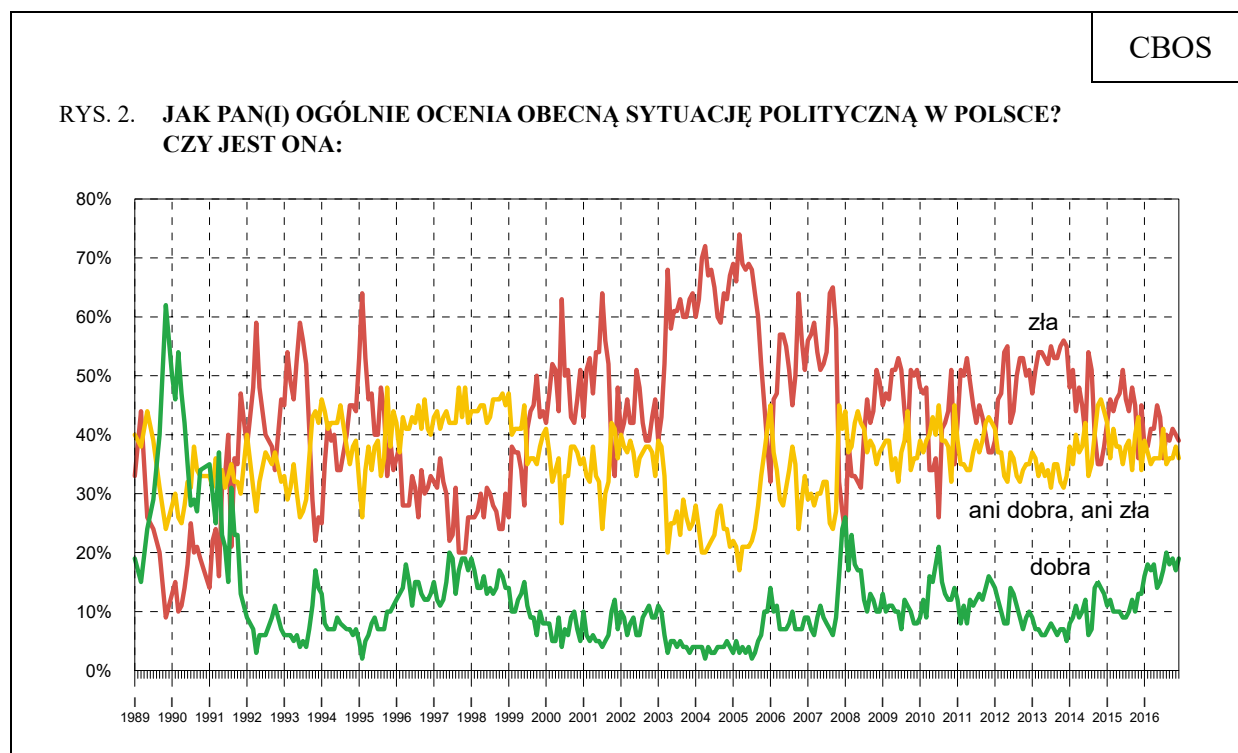

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– dobra	13	16	18	17	18	14	15	17	20	18	19	17	19
– ani dobra, ani zła	34	39	37	35	36	36	36	41	35	36	36	38	36
– zła	45	38	38	41	41	45	43	36	40	39	41	40	39
Trudno powiedzieć	8	7	7	7	5	5	6	6	5	7	4	5	6

W większości kategorii społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej postrzegana jest najczęściej jako przeciętna lub zła. Pozytywne opinie przeważają jedynie wśród respondentów praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu (51% z nich uważa, że sytuacja polityczna w Polsce jest dobra) oraz określających swoje poglądy jako prawicowe (40%). Najbardziej krytyczni są natomiast badani o lewicowych poglądach

politycznych (62% opinii negatywnych), w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych (60%), mieszkający w największych miastach (60%), niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej (58%), a także legitymujący się wyższym wykształceniem (53%). W grupach zawodowych są to głównie prywatni przedsiębiorcy (55%) oraz kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (54%) – zob. tabela aneksowa 2.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z sytuacji politycznej w kraju wyrażają przede wszystkim zwolennicy PiS (62% ocen pozytywnych). Z kolei największym krytycyzmem w tym względzie – podobnie jak w ocenie ogólnej sytuacji w Polsce – cechują się sympatycy Nowoczesnej Ryszarda Petru (74%).

Tabela 4

Elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	62	30	3	5
Kukiz'15	15	43	40	2
Platforma Obywatelska	11	30	55	4
Nowoczesna	4	18	74	4
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	14	54	27	5
Niezamierzający brać udziału w wyborach	7	37	47	9

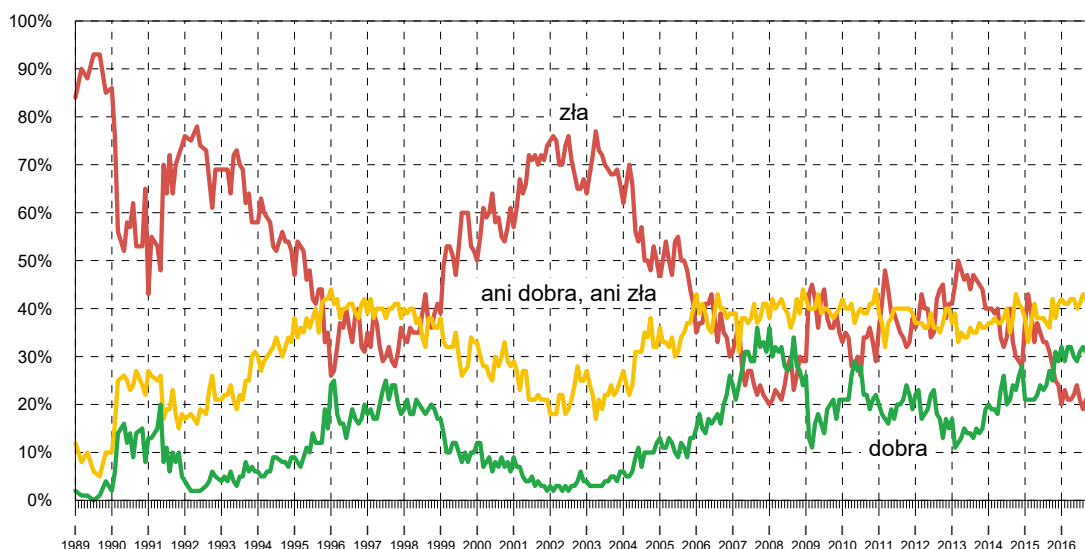
*Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W porównaniu z listopadem niewielkiemu pogorszeniu uległy oceny **kondycji gospodarczej kraju**. Zwiększył się (z 20% do 23%) odsetek osób określających ją jako złą, utrzymał zaś tych, którzy są z niej zadowoleni (31%).

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
w procentach													
– dobra	29	32	29	32	32	30	29	31	32	31	33	32	31
– ani dobra, ani zła	41	42	41	41	42	42	40	41	43	42	40	42	41
– zła	24	20	23	21	21	22	24	21	19	21	22	20	23
Trudno powiedzieć	6	6	7	6	5	6	7	7	6	6	5	6	5

RYS. 3. JAK PAN(I) OGÓLNIIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ GOSPODARCZĄ W POLSCE? CZY JEST ONA:

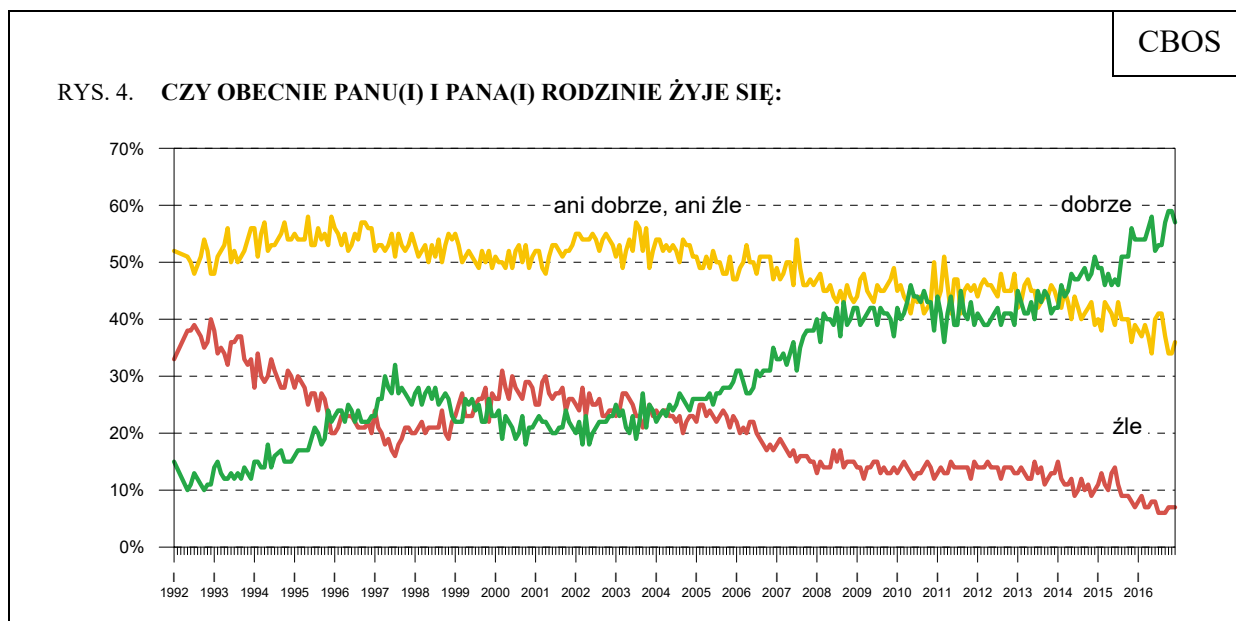
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Zadowolenie z kondycji polskiej gospodarki jest tym większe, im bardziej satysfakcjonująca ocena własnej sytuacji materialnej. Lepszym ocenom stanu gospodarki sprzyja również prawicowa orientacja polityczna, częstsze uczestnictwo w praktykach religijnych, miesięczny dochód *per capita* w wysokości 2000 zł i więcej oraz płeć męska (zob. tabela aneksowa 3).

W miarę stabilne są oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. Nadal blisko trzy piąte respondentów (57%, spadek o 2 punkty procentowe) twierdzi, że im i ich rodzinom żyje się dobrze, ponad jedna trzecia (36%, wzrost o 2 punkty) uważa, że przeciętnie, a co czternasty badany (7%) – że źle.

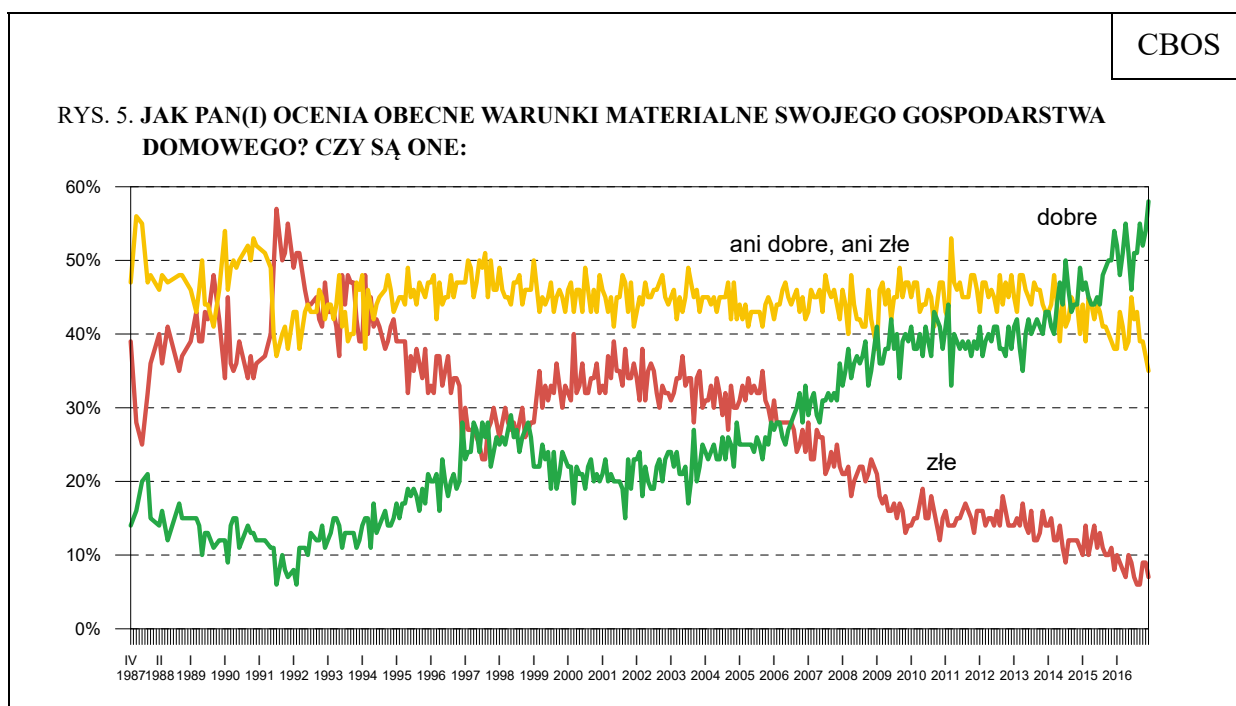
Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
		XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– dobrze	54	54	54	54	56	58	52	53	53	57	59	59	57
– ani dobrze, ani źle	39	38	37	39	37	34	40	41	41	37	34	34	36
– źle	7	8	9	7	7	8	8	6	6	6	7	7	7

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Lepsze niż w listopadzie są z kolei oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Obecnie 58% badanych (wzrost o 4 punkty procentowe) wyraża satysfakcję w tym względzie, 7% (spadek o 2 punkty) stanowią niezadowoleni, jedna trzecia zaś (35%, spadek o 2 punkty) określa swoją sytuację materialną jako przeciętną.

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

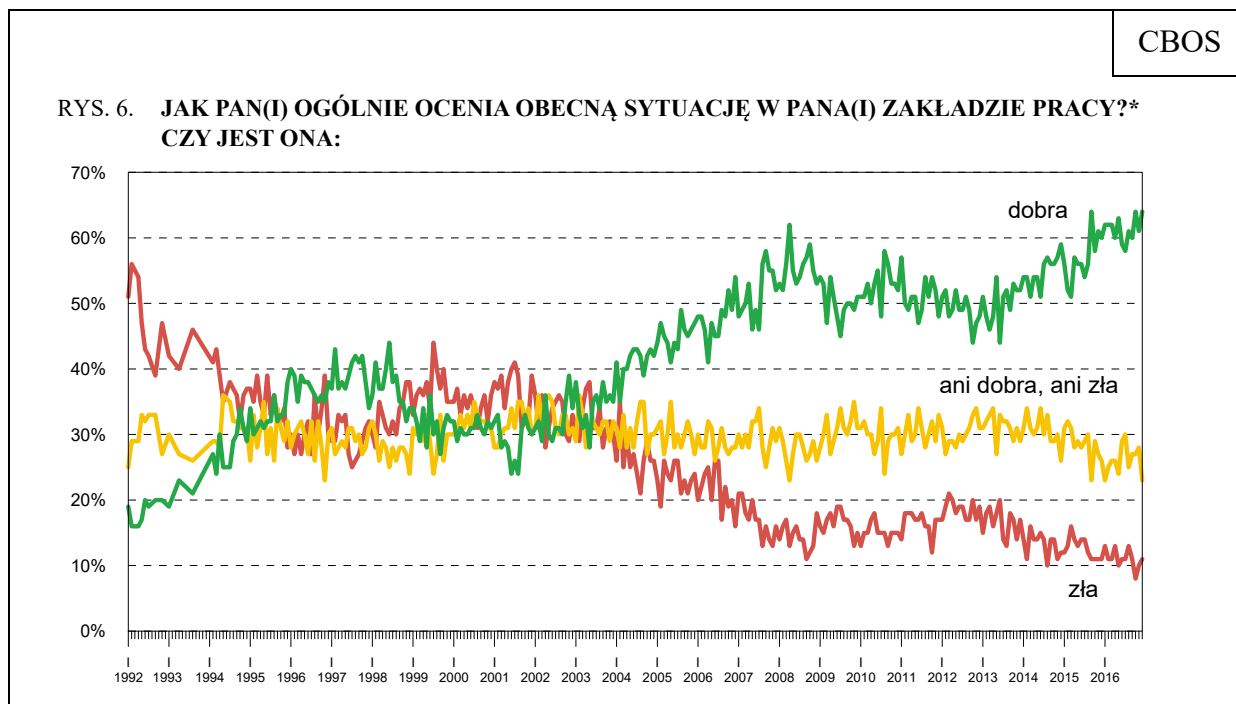

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– dobre	54	52	48	51	55	51	46	51	51	55	52	54	58
– ani dobre, ani złe	38	38	43	41	38	39	45	42	43	39	39	37	35
– złe	8	10	9	8	7	10	9	7	6	6	9	9	7

Zadowolenie z poziomu życia częściej niż inni deklarują ankietowani lepiej wykształceni, osiągający najwyższe dochody *per capita* oraz respondenci w młodszym wieku. W grupach społeczno-zawodowych zadowolenie z jakości życia wyrażają najczęściej uczniowie i studenci, kadra kierownicza oraz specjaliści wyższego i średniego szczebla (zob. tabela aneksowa 4).

Nieco lepsze od ubiegłomiesięcznych są opinie na temat **kondycji zakładów pracy**. Niemal dwie trzecie zatrudnionych (64%, wzrost o 3 punkty procentowe) uważa, że jest ona dobra, co dziewiąty (11%) ocenia, że zła, a niemal co czwarty (23%, spadek o 5 punktów) określa ją jako przeciętną.

* Odpowiedzi osób pracujących. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	N*	507	574	543	535	612	580	516	501	568	520	497	544
w procentach													
– dobra	60	62	62	62	60	63	59	58	61	60	64	61	64
– ani dobra, ani zła	26	23	25	26	26	24	29	30	25	27	27	28	23
– zła	11	13	11	11	13	10	11	11	13	11	8	10	11
Trudno powiedzieć	3	2	2	1	1	3	1	1	1	2	1	1	2

Ocena sytuacji zakładów pracy związana jest w dużej mierze ze statusem materialnym pracujących. Najlepiej postrzegają ją ci, którzy są zadowoleni z własnych warunków materialnych. W grupach zawodowych dobrze o sytuacji w swoich miejscach pracy wypowiadają się przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani i pracownicy usług, niezadowolony zaś jest stosunkowo najczęstsze wśród rolników (zob. tabela aneksowa 5).

PRZEWIDYWANIA

W grudniu nieco zmniejszył się odsetek ankietowanych przewidujących poprawę **sytuacji w kraju** w najbliższym roku (o 2 punkty, do 24%), zarazem przybyło tych, którzy spodziewają się jej pogorszenia (wzrost o 3 punkty procentowe, do 31%).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
Poprawi się	24	30	28	27	27	21	23	25	24	26	25	26	24
Nie zmieni się	35	33	33	36	37	39	42	42	44	41	38	39	37
Pogorszy się	29	26	29	31	27	31	27	24	23	26	29	28	31
Trudno powiedzieć	12	11	10	6	9	9	8	9	9	7	8	7	8

W stosunku do listopada nieznacznie zmalał z kolei pesymizm w przewidywaniach dotyczących **sytuacji politycznej w Polsce** (o 3 punkty procentowe, do 26%). Obecnie niemal połowa badanych (47%, wzrost o 4 punkty) spodziewa się w tym zakresie utrzymania *status quo*, a tylko niespełna jedna piąta (18%) oczekuje poprawy.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– poprawi się	25	28	23	23	23	19	18	19	18	19	18	19	18
– nie zmieni się	33	31	37	39	43	44	44	48	47	48	45	43	47
– pogorszy się	31	30	30	29	25	30	26	21	25	25	26	29	26
Trudno powiedzieć	11	11	10	9	9	7	12	12	10	8	11	9	9

Minimalnie bardziej pesymistyczne niż w listopadzie są prognozy **kondycji gospodarczej kraju**. Na jej poprawę liczy, podobnie jak przed miesiącem, nieco ponad jedna czwarta badanych (27%), ale niemal tyle samo (24%, wzrost o 3 punkty procentowe) spodziewa się jej pogorszenia. W dalszym ciągu największa grupa respondentów (40%, spadek o 3 punkty) nie przewiduje zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– poprawi się	24	30	24	28	29	22	22	25	25	27	28	26	27
– nie zmieni się	43	37	41	42	46	47	45	47	45	46	41	43	40
– pogorszy się	20	20	24	20	17	21	20	17	19	18	21	21	24
Trudno powiedzieć	13	13	11	10	8	10	13	11	11	9	10	10	9

W porównaniu z listopadem nieco zmniejszyła się grupa badanych przewidujących poprawę **jakości życia** swojej **rodziny** (o 2 punkty procentowe, do 20%), zarazem wzrósł odsetek osób sądujących, że w ciągu roku poziom życia ich gospodarstw domowych się pogorszy (o 3 punkty, do 14%). Większość respondentów (57%, spadek o 2 punkty) nie spodziewa się zmian.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– lepiej	22	25	23	25	24	20	22	20	22	20	21	22	20
– tak samo	58	56	58	58	59	58	60	63	59	62	58	59	57
– gorzej	10	8	9	9	10	13	8	9	10	9	12	11	14
Trudno powiedzieć	10	11	10	8	7	9	10	8	9	9	9	8	9

Stabilna jest grupa osób niespodziewających się zmiany **warunków materialnych** swoich **gospodarstw domowych** (71%). Poprawy w tym zakresie oczekuje co piąty badany (21%, wzrost o 2 punkty procentowe), a pogorszenia obawia się co dwunasty (8%).

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– poprawią się	22	24	19	18	21	18	17	21	20	19	18	19	21
– pozostaną bez zmian	70	69	72	74	71	72	76	71	72	73	72	72	71
– pogorszą się	8	7	9	8	8	10	7	8	8	8	10	9	8

W ostatnim miesiącu zmniejszyła się (z 63% do 58%) grupa aktywnych zawodowo osób, które uważają, że w najbliższym roku **kondycja** ich **zakładów pracy** pozostanie stabilna. Jej poprawy spodziewa się obecnie niespełna jedna czwarta pracujących (23%, wzrost o 2 punkty procentowe), a pogorszenia – co ósmy (12%, wzrost o 2 punkty).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	N*	w procentach											
– poprawi się	23	24	23	22	21	18	25	25	21	23	23	21	23
– pozostanie bez zmian	56	57	61	64	63	64	61	56	61	60	61	63	58
– pogorszy się	12	11	9	8	10	10	7	9	10	10	9	10	12
Trudno powiedzieć	9	8	7	6	6	8	7	10	8	7	7	6	7

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

W grudniu nieznacznie pogorszyły się oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Ubyło respondentów twierdzących, że w ich miejscowości lub okolicy można wprawdzie znaleźć zatrudnienie, ale często niespełniające oczekiwań (spadek o 3 punkty procentowe, do 52%), przybyło zaś tych, którzy są przekonani o braku szans na jakąkolwiek pracę (z 5% do 7%).

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015	2016											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	5	4	6	5	6	8	4	7	7	9	7	9	9
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	44	45	42	46	45	45	49	49	52	50	51	55	52
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	36	38	37	36	37	33	34	30	31	29	30	26	27
– nie można znaleźć żadnej pracy	11	9	12	10	8	9	8	8	6	7	7	5	7
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	4	5	5	6	4	5	5	5	5

O braku zatrudnienia przekonani są przede wszystkim respondenci źle oceniający swoją sytuację materialną, mający wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne, a w grupach społeczno-zawodowych – renciści, rolnicy i bezrobotni (zob. tabela aneksowa 7).

W ciągu miesiąca minimalnie zmalało **poczucie zagrożenia bezrobociem**. Z możliwością utraty pracy liczy się obecnie nieco ponad jedna czwarta pracujących (27%, spadek o 2 punkty procentowe), natomiast ponad dwie trzecie (70%) deklaruje pewność zatrudnienia.

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2015	2016																								
	XII (N=507)	I (N=574)	II (N=543)	III (N=536)	IV (N=612)	V (N=582)	VI (N=515)	VII (N=501)	VIII (N=568)	IX (N=521)	X (N=497)	XI (N=544)	XII (N=603)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	8	32	5	29	6	32	4	30	4	31	3	25	4	30	8	32	4	26	5	30	4	23	4	29	5	27
Raczej tak	24	24	24	26	26	27	22	26	24	22	25	19	25	22	24	22	25	19	25	19	25	25	22	22	22	22
Raczej nie	36	40	40	42	39	39	44	39	38	37	38	46	39	41	38	37	38	46	38	46	39	41	41	41	41	41
Nie, to mało prawdopodobne	28	64	28	68	66	68	67	71	67	66	70	68	74	70	66	66	70	68	74	68	74	70	70	70	70	70
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2	4	4	3	3	2	2	4	4	3	3	3	3	1	1	3	3

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Utraty zatrudnienia obawiają się przede wszystkim pracownicy usług (37% z nich liczy się z taką ewentualnością), ale także kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (33%). Obawy takie – nietypowo – są tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia pracowników. Nieco częściej niż innym towarzyszą one również osobom o najniższych dochodach *per capita*, źle oceniającym swoją sytuację materialną, mieszkańcom małych i średnich miast, częściej kobietom niż mężczyznom (zob. tabela aneksowa 8).

Mimo nieznacznych wahań, nastroje społeczne w całym mijającym roku utrzymywały się na dość stabilnym poziomie. Grudzień również nie przyniósł w tym względzie znaczących zmian. W ocenach ogólnej sytuacji w kraju oraz sytuacji na polskiej scenie politycznej niezmiennie przeważa krytycyzm, oceny kondycji polskiej gospodarki najczęściej są neutralne, natomiast w wymiarze prywatnym dominuje zadowolenie. Trochę mniej optymistyczne niż na początku roku są prognozy na najbliższą przyszłość – odnoszące się do sfery zarówno publicznej, jak i prywatnej. Wprawdzie coraz lepiej postrzegana jest sytuacja na lokalnych rynkach pracy, jednak nie przekłada się to na spadek poczucia zagrożenia bezrobociem. Utraty zatrudnienia niezmiennie obawia się nieco ponad jedna czwarta pracujących.

#

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	46	18	1134
Płeć	Mężczyźni	41	43	17	536
	Kobiety	31	49	20	598
Wiek	18-24 lata	32	45	22	88
	25-34	33	50	17	221
	35-44	32	52	17	213
	45-54	37	44	19	171
	55-64	35	47	18	206
	65 lat i więcej	43	36	20	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	40	21	455
	Miasto do 19 999	41	43	15	171
	20 000 - 99 999	37	43	20	229
	100 000 - 499 999	31	51	18	165
	500 000 i więcej mieszk.	21	69	10	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	40	22	223
	Zasadnicze zawodowe	40	41	19	277
	Średnie	37	44	19	347
	Wyższe	28	56	15	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	55	18	126
	Średni personel, technicy	27	56	16	44
	Pracownicy adm.-biurowi	24	64	13	76
	Pracownicy usług	28	54	18	74
	Robotnicy wykwalifikowani	47	34	19	127
	Robotnicy niewykwalifik.	40	39	21	57
	Rolnicy	33	44	23	39
	Pracujący na własny rach.	34	52	14	46
	Bezrobotni	41	42	17	71
	Emeryci	39	40	21	270
	Renciści	43	46	11	79
	Uczniowie i studenci	34	46	21	49
	Gospodynie domowe i inni	34	45	21	76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	46	16	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	48	19	117
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	51	18	269
	prywatnym gosp. rolnym	32	47	21	46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	38	41	21	151
	Od 650 zł do 999 zł	45	35	20	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	41	43	17	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	34	50	16	144
	2000 zł i więcej	32	53	15	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	57	20	80
	Średnie	35	43	22	396
	Dobre	38	46	16	657
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	22	23	56
	Raz w tygodniu	44	33	22	424
	1-2 razy w miesiącu	35	49	16	206
	Kilka razy w roku	26	58	17	290
	W ogóle nie uczestniczy	24	64	12	142
Poglądy polityczne	Lewica	15	75	11	165
	Centrum	30	57	13	284
	Prawica	58	27	15	349
	Trudno powiedzieć	28	42	30	324

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		19	36	39	6	1136
Płeć	Mężczyźni	21	36	38	5	537
	Kobiety	18	36	39	6	599
Wiek	18-24 lata	17	50	28	5	88
	25-34	17	38	39	6	221
	35-44	18	34	44	3	213
	45-54	18	40	38	4	173
	55-64	21	35	38	6	206
	65 lat i więcej	24	30	38	8	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	41	33	7	455
	Miasto do 19 999	20	34	38	9	171
	20 000 - 99 999	23	34	38	4	230
	100 000 - 499 999	19	35	43	4	166
	500 000 i więcej mieszk.	13	25	60	2	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	20	43	28	10	223
	Zasadnicze zawodowe	21	40	32	8	277
	Średnie	18	39	40	3	348
	Wyższe	19	25	53	3	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	28	54	2	126
	Średni personel, technicy	15	37	46	2	44
	Pracownicy adm.-biurowi	22	30	45	3	77
	Pracownicy usług	15	43	37	6	74
	Robotnicy wykwalifikowani	15	46	35	4	127
	Robotnicy niewykwalifik.	27	43	27	3	57
	Rolnicy	14	55	23	8	40
	Pracujący na własny rach.	15	27	55	4	46
	Bezrobotni	22	39	30	8	71
	Emeryci	24	30	38	9	270
	Renciści	23	39	32	7	79
	Uczniowie i studenci	18	46	32	4	49
	Gospodynie domowe i inni	18	34	39	8	76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	30	41	3	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	34	46	4	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	42	42	3	269
	prywatnym gosp. rolnym	12	53	25	10	47
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	20	42	30	7	151
	Od 650 zł do 999 zł	22	45	27	6	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	20	43	32	5	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	21	28	49	2	144
	2000 zł i więcej	21	28	47	3	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	22	58	10	80
	Średnie	14	45	35	6	396
	Dobre	24	33	39	5	659
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	27	17	5	56
	Raz w tygodniu	24	40	30	6	424
	1-2 razy w miesiącu	20	38	35	7	206
	Kilka razy w roku	12	37	47	4	291
	W ogóle nie uczestniczy	6	26	60	7	142
Poglądy polityczne	Lewica	5	31	62	2	165
	Centrum	13	36	47	4	284
	Prawica	40	34	25	2	349
	Trudno powiedzieć	11	41	35	13	327

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		31	41	23	5	1136
Płeć	Mężczyźni	37	40	19	4	537
	Kobiety	25	42	26	7	599
Wiek	18-24 lata	34	41	18	7	88
	25-34	27	46	23	4	221
	35-44	31	44	21	3	213
	45-54	31	40	25	3	173
	55-64	30	40	25	5	206
	65 lat i więcej	33	37	21	9	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	41	24	6	455
	Miasto do 19 999	33	38	22	6	171
	20 000 - 99 999	30	43	21	6	230
	100 000 - 499 999	27	47	23	3	166
	500 000 i więcej mieszk.	35	38	23	4	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	33	35	22	9	223
	Zasadnicze zawodowe	31	40	21	7	277
	Średnie	29	44	23	4	348
	Wyższe	30	44	24	2	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	42	23	2	126
	Średni personel, technicy	26	39	30	5	44
	Pracownicy adm.-biurowi	23	47	27	3	77
	Pracownicy usług	23	45	26	6	74
	Robotnicy wykwalifikowani	32	41	22	5	127
	Robotnicy niewykwalifik.	39	40	18	2	57
	Rolnicy	29	51	18	2	40
	Pracujący na własny rach.	35	47	16	3	46
	Bezrobotni	42	34	22	3	71
	Emeryci	31	38	23	8	270
	Renciści	27	48	16	9	79
	Uczniowie i studenci	29	55	14	3	49
Gospodynie domowe i inni	24	33	32	10	76	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	42	25	1	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	42	29	5	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	44	19	5	269
	prywatnym gosp. rolnym	27	45	26	2	47
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	32	38	24	7	151
	Od 650 zł do 999 zł	27	42	25	6	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	25	47	22	6	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	35	37	20	8	144
	2000 zł i więcej	40	40	18	2	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	33	43	12	80
	Średnie	22	47	24	6	396
	Dobre	38	39	19	4	659
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	35	16	6	56
	Raz w tygodniu	34	39	21	6	424
	1-2 razy w miesiącu	29	45	20	6	206
	Kilka razy w roku	27	45	25	3	291
	W ogóle nie uczestniczy	24	42	29	6	142
Poglądy polityczne	Lewica	21	44	31	4	165
	Centrum	24	45	25	6	284
	Prawica	47	35	16	3	349
	Trudno powiedzieć	24	44	24	8	327

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:			Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	
		%	%	%	
Ogółem		57	36	7	1136
Płeć	Mężczyźni	54	39	6	537
	Kobiety	58	34	8	599
Wiek	18-24 lata	83	13	3	88
	25-34	72	26	2	221
	35-44	64	30	7	213
	45-54	50	42	9	173
	55-64	43	46	11	206
	65 lat i więcej	42	48	10	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	37	7	455
	Miasto do 19 999	53	36	11	171
	20 000 - 99 999	52	43	5	230
	100 000 - 499 999	61	31	7	166
	500 000 i więcej mieszk.	67	27	6	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	40	47	13	223
	Zasadnicze zawodowe	47	45	8	277
	Średnie	58	36	6	348
	Wyższe	77	20	3	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	79	17	3	126
	Średni personel, technicy	77	21	2	44
	Pracownicy adm.-biurowi	70	25	4	77
	Pracownicy usług	62	36	2	74
	Robotnicy wykwalifikowani	53	43	4	127
	Robotnicy niewykwalifik.	47	50	1	57
	Rolnicy	43	49	8	40
	Pracujący na własny rach.	65	31	4	46
	Bezrobotni	42	36	22	71
	Emeryci	43	47	10	270
	Renciści	27	52	21	79
	Uczniowie i studenci	89	8	3	49
	Gospodynie domowe i inni	70	26	3	76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	26	3	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	29	6	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	63	35	1	269
	prywatnym gosp. rolnym	41	52	7	47
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	50	34	16	151
	Od 650 zł do 999 zł	46	45	10	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	40	52	8	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	60	35	5	144
	2000 zł i więcej	78	20	2	184
Ocena własnych war. mater.	Źłe	13	28	60	80
	Średnie	27	67	7	396
	Dobre	80	19	1	659
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	30	7	56
	Raz w tygodniu	59	34	6	424
	1-2 razy w miesiącu	49	43	7	206
	Kilka razy w roku	55	38	7	291
	W ogóle nie uczestniczy	58	30	11	142
Poglądy polityczne	Lewica	49	39	11	165
	Centrum	59	36	5	284
	Prawica	61	35	4	349
	Trudno powiedzieć	53	36	11	327

Tabela 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		64	23	11	2	602
Płeć	Mężczyźni	65	23	9	2	315
	Kobiety	62	23	13	2	286
Wiek	18-24 lata	81	16	2	2	34
	25-34	70	19	8	3	149
	35-44	62	27	10	1	182
	45-54	63	20	14	2	130
	55-64	52	29	18	1	93
	65 lat i więcej	55	34	11		14
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	21	10	1	227
	Miasto do 19 999	66	17	10	7	82
	20 000 - 99 999	58	28	13	1	115
	100 000 - 499 999	59	25	16	1	90
	500 000 i więcej mieszk.	62	27	8	2	87
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	72	18	7	3	52
	Zasadnicze zawodowe	63	20	14	2	132
	Średnie	66	26	5	3	188
	Wyższe	60	24	15	1	230
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	24	16	1	124
	Średni personel, technicy	62	27	9	2	44
	Pracownicy adm.-biurowi	66	26	6	2	77
	Pracownicy usług	74	12	10	4	74
	Robotnicy wykwalifikowani	65	22	10	3	126
	Robotnicy niewykwalifik.	75	20	4	1	57
	Rolnicy	40	34	26		39
	Pracujący na własny rach.	64	26	10		46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	23	16	1	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	18	15	2	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	68	24	5	3	269
	prywatnym gosp. rolnym	42	35	23		46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	56	26	16	2	73
	Od 650 zł do 999 zł	60	30	8	3	55
	Od 1000 zł do 1399 zł	59	22	15	3	84
	Od 1400 zł do 1999 zł	66	27	6		68
	2000 zł i więcej	69	19	10	1	137
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	25	33	14	27
	Średnie	51	36	10	3	181
	Dobre	72	18	10	1	393
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	9	16		25
	Raz w tygodniu	68	21	10	1	207
	1-2 razy w miesiącu	64	24	8	5	108
	Kilka razy w roku	58	26	14	1	173
	W ogóle nie uczestniczy	65	23	9	3	78
Poglądy polityczne	Lewica	64	25	11	1	86
	Centrum	68	24	7	2	167
	Prawica	64	19	15	3	186
	Trudno powiedzieć	58	28	12	2	155

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		24	37	31	8	1135
Płeć	Mężczyźni	28	35	30	7	536
	Kobiety	22	38	32	9	599
Wiek	18-24 lata	25	40	30	5	88
	25-34	22	43	28	7	221
	35-44	21	36	35	9	213
	45-54	23	41	31	5	172
	55-64	25	32	35	8	206
	65 lat i więcej	31	30	27	12	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	42	24	7	455
	Miasto do 19 999	27	38	26	10	171
	20 000 - 99 999	28	31	31	11	230
	100 000 - 499 999	16	36	42	6	165
	500 000 i więcej mieszk.	18	24	50	7	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	43	19	14	223
	Zasadnicze zawodowe	28	40	26	6	277
	Średnie	25	38	28	8	347
	Wyższe	20	27	49	5	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	23	52	4	126
	Średni personel, technicy	17	38	41	5	44
	Pracownicy adm.-biurowi	12	36	45	8	77
	Pracownicy usług	23	41	25	11	74
	Robotnicy wykwalifikowani	30	48	16	6	127
	Robotnicy niewykwalifik.	28	45	20	6	57
	Rolnicy	24	55	16	6	39
	Pracujący na własny rach.	19	18	51	12	46
	Bezrobotni	26	47	20	8	71
	Emeryci	30	30	30	11	270
	Renciści	18	45	27	10	79
	Uczniowie i studenci	25	30	38	6	49
Gospodynie domowe i inni	26	40	27	7	76	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	31	37	5	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	30	35	9	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	42	32	8	269
	prywatnym gosp. rolnym	24	44	23	9	46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	24	42	22	12	151
	Od 650 zł do 999 zł	30	44	20	6	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	26	40	25	9	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	27	25	39	9	144
	2000 zł i więcej	22	33	42	3	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	37	40	12	80
	Średnie	25	40	27	9	396
	Dobre	26	35	32	7	658
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	24	18	7	56
	Raz w tygodniu	32	35	25	8	424
	1-2 razy w miesiącu	28	40	25	7	206
	Kilka razy w roku	12	40	39	9	291
	W ogóle nie uczestniczy	12	33	49	7	142
Poglądy polityczne	Lewica	9	30	56	5	165
	Centrum	14	37	42	7	284
	Prawica	47	32	16	5	349
	Trudno powiedzieć	17	43	26	14	325

Tabela 7

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		9	52	27	7	5	1135
Płeć	Mężczyźni	12	51	24	8	6	536
	Kobiety	6	53	30	6	4	599
Wiek	18-24 lata	11	56	27	3	2	88
	25-34	10	60	25	3	2	221
	35-44	15	59	19	3	5	213
	45-54	6	55	26	10	3	172
	55-64	6	45	34	9	5	206
	65 lat i więcej	6	41	33	10	10	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	46	32	11	3	455
	Miasto do 19 999	6	41	41	8	4	171
	20 000 - 99 999	8	57	28	2	5	230
	100 000 - 499 999	12	60	15	5	8	165
	500 000 i więcej mieszk.	15	71	5	1	9	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	6	40	33	16	5	223
	Zasadnicze zawodowe	8	49	30	9	4	277
	Średnie	8	54	27	4	6	347
	Wyższe	12	61	20	2	4	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	64	14	2	7	126
	Średni personel, technicy	16	58	23	3		44
	Pracownicy adm.-biurowi	6	66	25	3		77
	Pracownicy usług	14	60	21	1	4	74
	Robotnicy wykwalifikowani	9	54	27	4	5	127
	Robotnicy niewykwalifik.	11	56	28	5		57
	Rolnicy	2	52	33	14		39
	Pracujący na własny rach.	22	61	14	1	1	46
	Bezrobotni	1	39	47	12	1	71
	Emeryci	6	43	33	10	8	270
	Renciści	5	31	30	24	10	79
	Uczniowie i studenci	6	67	17	3	6	49
	Gospodynie domowe i inni	13	51	31	2	3	76
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	58	27	5	4	168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	58	23	4	2	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	14	63	16	1	4	269
	prywatnym gosp. rolnym	2	55	33	11		46
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	10	42	37	11		151
	Od 650 zł do 999 zł	5	55	25	12	3	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	9	50	27	8	5	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	13	48	27	4	8	144
	2000 zł i więcej	15	62	15	2	6	184
Ocena własnych war. mater.	Złe		26	40	29	5	80
	Średnie	4	51	33	9	4	396
	Dobre	13	56	23	3	6	658
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	47	28	5	8	56
	Raz w tygodniu	8	50	31	6	4	424
	1-2 razy w miesiącu	7	49	31	8	4	206
	Kilka razy w roku	9	54	24	8	5	291
	W ogóle nie uczestniczy	11	57	19	6	6	142
Poglądy polityczne	Lewica	6	60	25	5	4	165
	Centrum	10	54	26	8	2	284
	Prawica	12	52	27	4	5	349
	Trudno powiedzieć	6	46	30	11	7	325

Tabela 8

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak %	Nie %	Trudno powiedzieć %	
Ogółem		27	70	3	603
Płeć	Mężczyźni	24	71	5	317
	Kobiety	30	69	1	286
Wiek	18-24 lata	25	73	2	34
	25-34	33	61	6	149
	35-44	28	71	1	182
	45-54	24	71	4	131
	55-64	17	80	2	93
	65 lat i więcej	35	65		14
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	73	3	227
	Miasto do 19 999	33	61	6	82
	20 000 - 99 999	36	63	1	115
	100 000 - 499 999	22	75	3	92
	500 000 i więcej mieszk.	22	74	5	87
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	80	2	52
	Zasadnicze zawodowe	19	77	4	132
	Średnie	29	68	3	189
	Wyższe	32	65	3	230
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	67		124
	Średni personel, technicy	18	82		44
	Pracownicy adm.-biurowi	28	68	5	77
	Pracownicy usług	37	59	3	74
	Robotnicy wykwalifikowani	24	72	5	126
	Robotnicy niewykwalifik.	29	69	2	57
	Rolnicy	8	89	3	40
	Pracujący na własny rach.	26	68	7	46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	68		168
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	65	4	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	25	70	5	269
	prywatnym gosp. rolnym	7	91	3	47
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	36	64		73
	Od 650 zł do 999 zł	23	74	2	55
	Od 1000 zł do 1399 zł	29	71		84
	Od 1400 zł do 1999 zł	27	71	2	68
	2000 zł i więcej	25	74	1	137
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	53	10	27
	Średnie	28	69	3	181
	Dobre	26	72	3	394
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	32	68		25
	Raz w tygodniu	23	75	2	207
	1-2 razy w miesiącu	27	70	3	108
	Kilka razy w roku	31	66	4	173
	W ogóle nie uczestniczy	29	68	2	78
Poglądy polityczne	Lewica	35	64	1	86
	Centrum	27	70	3	167
	Prawica	24	73	3	186
	Trudno powiedzieć	27	68	5	156